

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ	RDG61T0129
ชื่อโครงการ	แนวทางการออกแบบประสบการณ์การท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
ชื่อนักวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ สุเมธ
หน่วยงาน	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ระยะเวลาโครงการ	15 ก.ย. 2561 ถึง 14 พ.ย. 2562

โครงการวิจัยเล่มนี้มุ่งศึกษาแนวทางการออกแบบประสบการณ์การท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสำรวจฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่สามารถยกระดับศักยภาพของพื้นที่สู่การพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำ 2) เพื่อศึกษาห่วงโซ่อุปทานที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการออกแบบประสบการณ์กิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา 3) เพื่อจำแนกกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ คุณลักษณะทางจิตวิทยา คุณลักษณะทางพฤติกรรม และตามลักษณะของภูมิศาสตร์ 4) เพื่อสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อประสบการณ์การท่องเที่ยวทางน้ำของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา และ 5) เพื่อเสนอแนวทางการออกแบบประสบการณ์การท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ควบคู่กัน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนท่องเที่ยวริมน้ำในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 30 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง กิจกรรมกลุ่ม และการระดมความคิดเห็นแบบกลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 600 คน คน โดยใช้แบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ Cluster Analysis ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยผลการศึกษา พบว่า เมื่อสำรวจฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่สามารถยกระดับศักยภาพของพื้นที่สู่การพัฒนาการท่องเที่ยวทางน้ำสามารถแบ่งออกได้เป็น เป็น 12 ลักษณะ ดังนี้ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและประเพณี แหล่งท่องเที่ยวชุมชนริมน้ำ แหล่งท่องเที่ยวศิลปะวิทยาการ แหล่งท่องเที่ยวภูมิทัศน์วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวโบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวปูชนียวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวประเภทสิ่งก่อสร้างร่วมสมัย และแหล่งท่องเที่ยวประเภทสิ่งก่อสร้างสมัยใหม่

ห่วงโซ่อุปทานที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการออกแบบประสบการณ์กิจกรรมการท่องเที่ยวในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา 10 องค์ประกอบสำคัญ ประกอบเข้าด้วยกัน ได้แก่ 1. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ 2. การเดินทางและคมนาคมขนส่ง 3. ที่พัก 4. ผลผลิตภัณฑการท่องเที่ยว 5. บุคลากรและเครือข่ายการท่องเที่ยว 6. ชุมชนในพื้นที่ 7. บริษัทนำเที่ยวและผู้ให้ข้อมูล 8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 9. กิจกรรมทางการท่องเที่ยว และ 10. อาหารและเครื่องดื่ม นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางอ้อมที่สำคัญอีก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยด้านกฎหมาย

นอกจากนี้เมื่อทำการจำแนกกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ คุณลักษณะทางจิตวิทยา คุณลักษณะทางพฤติกรรม และตามลักษณะของภูมิศาสตร์ สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 กลุ่มตลาดที่สำคัญ ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อการได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาของประเทศไทยนั้น สามารถแยกออกได้เป็น 4 ปัจจัยหลัก คือ 1. ปัจจัยด้านการคิด 2. ปัจจัยด้านการสัมผัส 3. ปัจจัยด้านอารมณ์ความรู้สึก และ 4. ปัจจัยด้านการเชื่อมโยง

ซึ่งจากการศึกษาทั้งหมด สามารถเสนอเป็นแนวทางการออกแบบประสบการณ์การท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ได้ทั้งสิ้น 10 แนวทางหลัก ได้แก่ แนวทางที่ 1 ออกแบบกิจกรรมตอบสนองของกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็กๆ ที่ยืดหยุ่นได้ แนวทางที่ 2 พัฒนาและจัดผู้นำเที่ยว

ที่นำเที่ยวตามความสนใจของนักท่องเที่ยว แนวทางที่ 3 พัฒนาความหลากหลายทางภาษาของผู้นำเที่ยว โดยใช้แนวคิด “Smart Worker” แนวทางที่ 4 สรรหาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่มีความแปลกใหม่ แนวทางที่ 5 สร้างมูลค่าของสินค้าทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แนวทางที่ 6 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการและชุมชนในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ให้เข้าถึงดิจิทัลทางการท่องเที่ยว โดยใช้แนวคิด “Smart Device” แนวคิดที่ 7 ส่งเสริมกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เป็น "ผู้หญิง" แนวทางที่ 8 ส่งเสริมนักท่องเที่ยวตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยว Generations " Y " แนวทางที่ 9 พัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ป้ายข้อมูล ป้ายบอกทางในสถานที่ท่องเที่ยวในลุ่มน้ำเจ้าพระยา แนวทางที่ 10 ส่งเสริมและพัฒนาตลาดนักท่องเที่ยวในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีความหลากหลายกลุ่มอื่นๆ

คำสำคัญ : การออกแบบประสบการณ์, กิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ, การท่องเที่ยว, พื้นที่ลุ่มแม่น้ำ

ABSTRACT

Project Code	RDG61T0129
Project Name	Guidelines for the Revenue Increase from Tourism Experience Design through Water Activities in Chaophaya Watershed Areas
Researcher	Assist. Professor Worarak,Sucher. D.HTM
Organization	The National Institute of Development and Administration.
Project Duration	15 September 2018 to 14 November 2019

This research project focuses on objectives are tourism experience through water tourism activities in the Chao Phraya River Basin. The objectives is to 1) to explore the tourism resources based on the local cultural identity in the Chao Phraya River Basin, which can enhance the potential of the area for the water tourism development 2) to study the relevant supply chain and its affect to the design experience of water tourism activities in the Chao Phraya River Basin. 3) to classify tourist market groups based on demographic attribute, Psychological attributes behavioral Activity and characteristic 4) to explore the factors affecting the water tourism experience of tourists in the basin of the Chao Phraya River, and 5) to offer guidance's on the design of tourism experiences through water tourism activities in the Chao Phraya River Basin. The Mixed research methodology 5) employee for qualitative research, an example of Prachakroklum is a representative of the public sector agencies. The waterfront tourism community in the Chao Phraya River, 30 people using a semi-structured interview focus group activity, and group brainstorming are a tool to collect data and use descriptive analysis (Descriptive Statistics) to analyze data. The Quantitative Research has a Prachakroklum for visitors to travel in the area of the Chao Phraya River, 600 people using a questioner is a tool to collect information and use descriptive statistics, including the

frequency, percentage, average, and standard deviation for data analysis. Exploratory Factor Analysis and multiple regression analysis, Cluster Analysis to analyze data.

The study showed that when exploring the tourism resource based on the local cultural identity in the Chao Phraya River, which can elevate the potential of the area to the water tourism development. It can be divided into 12 ways: an eco-tourism, historical attraction, tourist attraction, cultural attractions, tourism, tourism, and sightseeing, sightseeing, culture, sightseeing, cultural attractions, ancient attractions, sightseeing spots, attractions, places of contemporary construction, and tourist attraction types of modern buildings.

The relevant supply chain that affects the design experience of tourism activities in the Chao Phraya River. The 10 key elements are assembled together: 1. Facilities & Services 2. Travel and transportation 3. Accommodation 4. Travel Products 5. Staff and Tourism Network 6. Local community 7. Travel agency and information provider 8. Related agencies 9. Travel activities and 10. Food and drink There are also two important indirect factors: policy and legal factors.

In addition, when recognizing a group of tourist markets based on demographic characteristics. It can be divided into 3 major market groups. It can be divided into 4 main factors: 1. Thinking factor 2. Touch factor 3. Emotional factors and 4. Link factors

In which all studies Able to propose as a guideline for designing tourism experiences through water tourism activities in the Chao Phraya River Basin, in total of 10 main approaches, which are 1 ways to design activities for small groups of tourists Guideline 2 Develop and arrange tour leaders who take tours according to the interests of tourists. Guidelines 3 Develop the language diversity of tour leaders using the concept of "Smart Worker". New Way 5: Creating Value of Tourism Products in the Chao Phraya River Basin Administration and communities in the Chao Phraya River Basin To access digital tourism using the "Smart Device" concept. Concept 7 Promotes the tourist market in the Chao Phraya River Basin that is "Women" Guideline 8 Promote the Tourist Market Tourist Generators "Y" Guideline 9 Develop staff, provide information signs, signboards in tourist attractions in the

Chao Phraya River Basin. Guidelines 10 Promote and develop tourist markets in the Chao Phraya River Basin that have Diversity, other groups.

Keywords: Experience Design, Water Tourism Activity, Tourism, River Basin Area